

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/2/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716200035
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2017:5716200035.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti

Y. W., nar. X.X.XXXX
Y. W., nar. X.X.XXXX
K. P. W., nar. XX.X.XXXX
J. J., nar. XX.X.XXXX
Y. J., nar. X.X.XXXX

zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, maloletý Y., maloletá Y. a maloletý K. P. deti rodičov, matky Y. J., G.. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. W. XXXX/X, T. a otca Y. W., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Q.. X.. I. XXX/X, T., P. U.H. X. X. XXXX/XX, T. D. Y. U., maloletý J. a maloletý Y. deti rodičov, matky Y. J., G.. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. W. XXXX/X, T. a neuvedeného otca, maloleté deti pôvodne v starostlivosti Krízového strediska, n.o. Lumen, SNP 742, Čadca - na Kýčerke, v súčasnosti Detského domova Bytča, Rázusova 798/52, Bytča, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Martin, v konaní o návrhu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletými deťmi Y. W., Y. W., K. P. W. H. J. J., v konaní o návrhu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým Y. J. a v konaní začatom bez návrhu o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi Y. W., Y. W., K. P. W., J. J. H. Y. J. takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e maloletému Y. W., nar. X.X.XXXX, maloletej Y. W., nar.X.X.XXXX, maloletému K. P. W., nar.XX.X.XXXX, maloletému J. J., nar.XX.X.XXXX a maloletému Y. J., nar.X.X.XXXX na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky v ý c h o v n é o p a t r e n i e vo forme pobytu v Krízovom stredisku, n.o. Lumen, SNP 742, Čadca - Na Kýčerke od 12.1.2016.

Súd návrh Krízového strediska Čadca o určenie výživného rodičom v celom rozsahu z a m i e t a.

Súd konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým Y. W., nar. X.X.XXXX, nad maloletou Y. W., nar.X.X.XXXX, nad maloletým K. P. W., nar.XX.X.XXXX, nad maloletým J. J., nar.XX.X.XXXX a nad maloletým Y. J., nar.X.X.XXXX z a s t a v u j e.

Súd u r č u j e nad výchovou maloletého Y. W.Á., nar.X.X.XXXX, maloletej Y. W., nar.X.X.XXXX, maloletého K. P. W., nar.XX.X.XXXX, maloletého J. J., nar. XX.X.XXXX a maloletého Y. J., nar. X.X.XXXX d o h ľ a d.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin p r e d l o ž í súdu správy zo sociálneho prieskumu so zameraním na informácie o rodinných, príjmových, bytových,

sociálnych a majetkových pomeroch rodičov a o zdravotnom stave, o vzdelávaní a o osobitných potrebách maloletých detí polročne k 31.5. a k 30.11. každého kalendárneho roka.

Súd u k l a d á rodičom maloletého Y. W.Č., maloletej Y. W., maloletého K. P. W., maloletého J.B. J. a maloletého Y. J., matke Y. J., G.. J., nar. XX.X.XXXX, bytom B. W. XXXX/X, T. a otcovi Y. W., nar. X.X.XXXX, trvale bytom Q.. X.. I. XXX/X, T.,
P. U. X. X. XXXX/XX, T. D. Y. U. v ý c h o v n é
o p a t r e n i e vo forme povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately odboru sociálnych vecí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin p r e d l o ž í súdu správy o priebehu sociálneho poradenstva štvrtročne k 31.3., 30.6., 31.8. a 31.12. každého kalendárneho roka.

Účinnosť určeného dohľadu a sociálneho poradenstva súd z h o d n o t í v januári každého kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.Návrhom podaným na Okresnom súde Martin dňa 7.1.2016 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin žiadal nariadiť predbežné opatrenie o výchovnom opatrení nad maloletými deťmi Y. W., Y. W., K. P. W. H. J. J. a dočasne ich zveriť do starostlivosti Krízového strediska Lumen Čadca vzhľadom k tomu, že rodičia nie sú schopní zabezpečiť maloletým podmienky pre ich zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin. Zároveň podal návrh na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine. Uviedol, že matka sa s maloletými deťmi nachádza na dobrovoľnom pobyte v Detskom domove Necpaly, kde nastúpila 23.12.2015. Z priebežnej správy je zrejmé, že matka nezvláda výchovu, deti matku nerešpektujú, ničia zariadenie domova. Pri sociálnom prieskume pracovníčka bola svedkom ako mal. P. skoro vypadol z okna, na čo matka reagovala tým, že ho zbila a kričala, že ho tak zbije, že z neho krv potečie a tak silno ako minule, či si to pamätá. Maloleté deti sa rozplakali ako matka kričala a keď ich išla prikryť, báli sa, kryli si hlavy.

Rodina sa nachádza v ich evidencii od roku 2012 z dôvodu umiestnenia matky s maloletými na dobrovoľný pobyt. Rodičom dňa 29.9.2015 uložil výchovné opatrenie - upozornenie na zhoršenú kvalitu starostlivosti. Opatrenie neplnilo svoj účel a preto podal návrh na nariadenie súdneho dohľadu, dôvodom okrem pretrvávajúcej nedostatočnej starostlivosti bolo aj agresívne správanie sa otca voči matke. Na základe dohody o dobrovoľnom pobyte boli dňa 10.9.2015 deti Y. H. Y. W. prijaté do Detského krízového centra Náruč Žilina, kde ostali do 27.11.2015. Z priebežnej správy centra vyplynulo dôvodné podozrenie, že deti boli svedkami konfliktov a násillia medzi rodičmi a že dochádzalo rovnako k psychickému a fyzickému násilliu na maloletých deťoch a nedostatočnému napĺňaniu ich psychických potrieb. Rodinu pravidelne monitoroval, vykonával opatrenia, rodičom bolo poskytované sociálne poradenstvo za účelom zlepšenia starostlivosti, dňa 17.12.2015 sa konala prípadová konferencia. Zamestnanci centra konštatovali, že maloleté deti nie sú naučené dodržiavať pravidlá, z ich správania je evidentne čitateľné, že sú svedkami a obeťami násillia, výchovné metódy rodičov sú neadekvátne. Správanie matky je ovplyvnené nezrelosťou a nedostatočnými rodičovskými zručnosťami a tým že sama je obeťou domáceho násillia. Osobnostná štruktúra otca je problematická s nezvládnutou vlastnou agresivitou, čo priznáva a odmieta absolvovať odborné vyšetrenie, v minulosti bol viackrát súdne trestaný. Rodičia obývajú 1-izbový byt bez platnej nájomnej zmluvy, majú problémy so zabezpečovaním základných životných potrieb detí ako je jedlo, oblečenie primerané ročnému obdobiu, zanedbanie hygieny. Jedlo majú zabezpečené len v čase potravinovej pomoci od mesta Martin alebo naposledy z DKC Náruč. Spolupráca je veľmi problematická, problémy bagatelizujú, uložené úlohy neplnia.

Poznajú aj situáciu najbližšej biologickej rodiny. Stará matka zo strany matky nemá vytvorené podmienky, žije ako bezdomovkyňa, bola viac krát súdne trestaná a sama má svoje tri deti v Detskom domove Necpaly. Starý otec žije na X. so svojou partnerkou a ich dvomi maloletými deťmi. Členovia rodiny navzájom nekomunikujú, neprechovávajú voči sebe pozitívne city.

2. Návrhom podaným na Okresnom súde Martin dňa 8.8.2016 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin žiadal nariadiť neodkladné opatrenie o výchovnom opatrení nad mal. Y. J., na základe ktorého bude dočasne zverený do starostlivosti krízového strediska Lumen Čadca. Uviedol rovnaké dôvody ako u ostatných detí. Zároveň podal návrh na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine. Návrh bol zapísaný pod sp.zn. 8P/32/2016.

3. Uznesením č.k. 20P/2/2016-17 zo dňa 7.1.2016 súd maloletým deťom Y., Y., K. P. H. J. ustanovil pre konanie kolízneho opatrovníka

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin a uznesením č.k. 8P/32/2016-13 zo dňa 10.8.2016 aj mal. Y.. Uznesením zo dňa 18.8.2016 súd spojil obidve konania na spoločné konanie vedené pod sp.zn. 20P/2/2016 a uznesením zo dňa 2.12.2016 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi, keď zo sociálno-psychologickej správy Krízového strediska Lumen zo dňa 28.11.2016 mal zistené, že rodičia maloletých detí aktuálne neprejavujú dostatočné zručnosti pre zabezpečenie zdravého vývinu svojich detí a v rodičovských zručnostiach sa môžu ďalej rozvíjať len za pomoci systematického odborného sprevádzania. Konfliktné situácie v domácnosti rodičov majú negatívny vplyv najmä na emocionálny a sociálny vývin detí a dôsledkom nedostatku podnetov je stagnovanie v oblasti rozumového vývinu. Závažným ohrozujúcim faktorom je nedostatočná starostlivosť o ich fyzický vývin.

4. Uznesením č.k. 20P/2/2016-18 zo dňa 8.1.2016 súd nariadil matke, aby mal. Y., mal. Y., mal. K. P. a mal. J.Á. odovzdala do dočasnej starostlivosti Krízového strediska Lumen, Ul. SNP 742, Čadca na Kýčerke do právoplatného skončenia konania vo veci samej o nariadenie výchovného opatrenia nad maloletými deťmi. Uznesením č.k. 8P/32/2016-15 zo dňa 11.8.2016 súd uložil matke povinnosť odovzdať mal. Y. do starostlivosti toho istého strediska do právoplatného skončenia konania o uloženie výchovného opatrenia.

5. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd uznesením sp.zn. 11CoP/27/2016 a 11CoP/28/2016 zo dňa 3.5.2016 potvrdil uznesenia tunajšieho súdu o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletým deťom v konaní sp.zn. 20P/2/2016 a uznesenie o nariadení predbežného opatrenia v tom istom konaní.

6. Dňa 24.10.2016 do konania podľa § 13 ods. 1 s poukazom na § 111 písm. l) Civilného mimosporového poriadku (ďalej len C.m.p.) vstúpil prokurátor Okresnej prokuratúry Martin.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, kolízneho opatrovníka, prokurátora Okresnej prokuratúry Martina, riaditeľky Krízového strediska Lumen Čadca a sociálnej pracovníčky Detského domova Bytča, oboznámením sa s návrhmi v obidvoch spojených spisoch, so sociálno-psychologickou správou zo dňa 28.11.2016 a so psychologickým vyjadrením zo dňa 25.1.2017 Krízového strediska Lumen Čadca, so správou kolízneho opatrovníka zo dňa 30.1.2017 vrátane pripojenej správy psychologičky referátu poradenskopsychologických služieb Mgr. Ďuríkovej zo dňa 3.6.2016, s ďalšími listinnými dôkazmi vyžiadanými súdom a predloženými rodičmi a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 0Tp/49/2016, sp.zn. 3T/168/2015, sp.zn. 20P/278/2015 a sp.zn. 19P/228/2015.

8. Kolízny opatrovník na pojednávaniach zotrval na svojich návrhoch a pridržal sa písomnej správy zo dňa 30.1.2017. Boli informovaný políciou o problémoch medzi rodičmi dňa 18.6.2016, kedy bol otec hliadkou obmedzený na osobnej slobode pre nebezpečné vyhrážanie a bol vykázaný zo spoločného obydlija. Rodičia nevytvárajú stabilné prostredie pre deti, ani v bývaní, lebo majú dlh na nájomnom 3.000 Eur, dlžoby z minulosti 414 Eur a zaplatené posledné dva mesiace. Tiež majú medzi sebou partnerské dlhodobé nezhody, nemajú dostatočné zručnosti pre zabezpečenie zdravého vývinu. V domácnosti pravidelne vykonávali sociálne prieskumy, museli riešiť aj otázku zabezpečenia postele pre najmenšie dieťa, čo pod nátlakom urobili, ale zabezpečená drevená postieľka bola z domácnosti, kde sa vyskytovali ploštice. Rodičia ich dlhodobo zavádzali v otázke partnerských vzťahov, nikdy im neoznámili, že otec sa v domácnosti nezdržiava, aj keď sa priamo pýtali. Hygiena v domácnosti sa zlepšila, ale prostredie bolo často zadymené fajčením. Je otázne či nebude daná výpoveď z bytu a je tu veľký otáznik z ich strany a zotrval na tom že toho času rodičia nedokážu zabezpečiť zdravý vývin a vychádzajú z toho, že s rodinou intenzívne pracujú posledný rok, ich chovanie a správanie je nestabilné. Rodine dali šancu, v máji sa im narodilo piate dieťa a po troch mesiacoch museli konštatovať, že matka opätovne s otcom nevytvorili vhodné podmienky pre potreby posledného dieťaťa. Deti sú citovo naviazané na rodičov, otec je zamestnaný a otázku vhodnosti vrátenia detí do domácnosti, nariadenia dohľadu alebo

sociálneho programu ponechal na zvážení súdu. Na úrade majú vytvorený nový tím na výchovné opatrenia pozostávajúci z psychológa a odborného zamestnanca, ktorý by mali dostatočný časový priestor venovať sa rodine a zlepšovať ich zručnosti. Na poslednom pojednávaní odporučil nariadiť nad maloletými deťmi ústavnú starostlivosť, lebo s rodinou aktívne spolupracovali, vykonávali opatrenia, ale nevideli pozitívne výsledky u rodičov, odporúčané úlohy dlhodobo neplatili a nie je tu priestor na ďalšie výchovné opatrenia v rodine.

9. Matka nesúhlasila s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi. Uvedomila si, že spravila veľa chýb, málo sa starala o deti, nevenovala im toľko pozornosti, s otcom detí a priateľom mali problémy a snaží sa to všetko napraviť. Býva sama, pretože priateľ má zákaz priblížiť sa k nej, podala na neho trestné oznámenie, kde si povymýšľala, že ju bije, ale potom to zobrala späť. Nie je nikde zamestnaná, dostáva podporu z úradu práce, prácu si hľadá, má písomnú žiadosť v Brantneri. Chodievala k Ž. X., ktorá má s Y. U. 5 detí a učí sa ako si má pred deťmi vybudovať rešpekt, aby ju brali ako matku. Určite dokáže zvládnuť starostlivosť o päť detí. Ich otec jej v podstate posielal celú výplatu, z nej platí byt a stravu, deťom kupuje oblečenie. Chodila ich navštevovať každý mesiac, aj si ich brávali na pobyty. Bola sa informovať na Mestskom úrade ohľadne škôlky. Nájom neplatili, lebo priateľ nemal robotu a deťom chceli pripraviť teraz Vianoce.

10. Otec rovnako nesúhlasil s nariadením ústavnej starostlivosti. Mali s priateľkou nezhody, hádali sa a trpeli tým deti. Teraz sa všetko zmenilo a vie, že chce žiť spolu s ňou a deťmi a bude sa snažiť, aby všetko fungovalo, keď sa bude môcť vrátiť domov, nebudú sa hádať a budú sa navzájom vážiť. Uvedomil si o čo by prišiel, keby deti dostali ústavnú výchovu. Je vyučený zámočník - zvärač a umelecký kováč, je zamestnaný a zarobí okolo 440 Eur, pracovnú zmluvu má predĺženú do konca roka 2017. Deťom zabezpečili, aby mali kde spať, posteľ pre každé dieťa, majú vlastné skrine, oblečenie, je zabezpečená čistota v byte. Priateľku netýral a od incidentu sa už nehádajú. Starý dlh na nájomnom spláca mesačne 80 Eur a zaplatí aj 414 Eur a pokiaľ budú dlh splácať, nemusia sa báť, že by im bol byt zobrať.

11. Riaditeľka Krízového strediska Lumen uviedla, že deti sa výrazne posunuli v sociálnych zručnostiach, sú veľmi šikovné, zbavili sa negatívnych návykov, ale nedá sa zaručiť či budú v novom prostredí rodiny zachovávať terajšie správanie. Zo začiatku sa u nich prejavovala agresivita, vyjadrovali sa vulgárne, lámali veci. U starších detí sa zamerali na prípravu do školy, tri najstaršie chodili do materskej školy a boli v profesionálnej rodine v Dolnom Kubíne, dve najmladšie sú tiež v inej profesionálnej rodine v Nižnej nad Oravou a spoločne sa stretávajú v ich kancelárii v Dolnom Kubíne. Navštevy rodičov boli spočiatku každý mesiac, po incidente boli prerušené, ale deti chodili do domácnosti. Deti sú informované o konaní a chcú sa vrátiť domov, nevedia sa dočkať, majú rodičov radi. Chodili i do domácnosti rodičov spolu s psychologičkou, bolo im avizované z úradu práce, že rodičia nemajú splnené niektoré úlohy a cítili, že sa niečo deje v partnerskom vzťahu rodičov. K spaniu v domácnosti uviedla, že majú z dlhoročnej práce zaznamenané, že rómske deti si spoja posteľ a spia spolu, ráno sú šťastní a ak ich rozdelia, sú nevrlé, nevyspaté. Nemajú problém poskytnúť posteľku pre najmenšie dieťa. Rodičia potrebujú systematické vedenie, čo je otázka pre úrad práce a aj mestský úrad bude rodičom pomáhať pri vedení.

12. Sociálna pracovníčka Detského domova Bytča, na pojednávaní dňa 7.2.2017 uviedla, že sú v domove rezervované miesta pre všetkých päť detí na jednej samostatnej skupine na pracovisku v Hornom Kelčove. Deťom bude poskytnutá všestranná starostlivosť, zabezpečené vyšetrenie školskej zrelosti tak, aby bolo o deti riadne postarané. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti navrhla určiť rodičom minimálne výživné. Posledného pojednávania sa nezúčastnila, neprítomnosť ospravedlnila s tým, že jeho vyjadrenie dané na pojednávaní je stále v platnosti a v detskom domove sú voľné miesta na umiestnenie detí. Súd podľa § 180 Civilného sporového poriadku (ďalej len C.s.p.) v spojení s § 31 C.m.p. a v záujme hospodárnosti konania vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, prihliadal pritom na obsah spisu a ostatné vykonané dôkazy.

13. Prokurátorka uviedla, že bolo zastavené trestné konanie v súvislosti s trestným činom týrania blízkej a zverenej osoby, po právoplatnom ukončení sa bude môcť otec bývať s matkou maloletých detí. Konečné rozhodnutie ponechala na zvážení súdu a navrhla aby bolo zvážené vrátenie detí do domáceho prostredia vzhľadom na konštatovanie kolízneho opatrovníka o rôznych programoch na spoluprácu s rodičmi a na skutočnosť, že deti sú citovo naviazané na rodičov. V prípade vrátenia navrhla nariadenie pravidelného dohľadu v rodine prostredníctvom rodinných asistentov a terénnych sociálnych pracovníkov a pracovníkov mesta Martin.

14. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 30.1.2017 mal súd preukázané, že nespochybňujú zlepšené bytové podmienky u rodičov, ktoré sú vyhovujúce, hygiena je na požadovanej úrovni, domácnosť bola často zadymená z fajčenia. Tiež ani záujem rodičov o deti. No vzhľadom na ich nestabilné správanie počas niekoľkých rokov, na určité charakterové a povahové črty rodičov, títo nedokážu natoľko ovplyvniť svoje správanie a konanie, aby v súčasnej dobe prestali predstavovať potenciálne riziko pre maloleté deti. Otec sa im slovne vyhrážal, takisto riaditeľke krízového strediska im telefonicky informovala o neprimeranom správaní sa otca voči zamestnancom strediska a na zabezpečenie bezpečnosti a z obavy o slovné, príp. fyzické útoky požiadalo pri poslednej návšteve rodičov v januári 2017 o súčinnosť políciu. Stabilné rodinné prostredie u maloletých detí zásadne formuje ich osobnostné rysy a je preto v ich záujme, aby vyrastali v takom prostredí, ktoré uspokojí ich potreby bezpečia, istoty, emocionálne pozitívnej atmosféry a zabezpečí zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin, čo v súčasnom období rodičia nie sú schopní zabezpečiť a je dôvodné, aby bola nariadená ústavná starostlivosť.

15. Zo správy Mgr. Ďuríkovej, psychologičky RPPS zo dňa 3.6.2016 mal súd preukázané, že bola zahájená spolupráca s rodičmi dňa 11.5.2016, uskutočnili sa dve párové stretnutia. Otec považuje vyňatie detí z domáceho prostredia za neopodstatnené. V porovnaní s inými rodinami žijúcimi v ich bezprostrednom okolí, oni zabezpečovali deťom vhodné podmienky pre ich život. Za jedinú problematickú oblasť označil benevolentný prístup matky vo výchove. V jeho vyjadreniach boli prítomné pocity krivdy, hnevu a nespravodlivosti. Pripustil prítomnosť určitých neadekvátnych tendencií správania - agresivita vo vzťahu k partnerke, ktorá má snahu eliminovať pre neho prijateľnejším spôsobom - inú fyzickú aktivitu, fajčenie. Ak by niekto cudzí ohrozoval jeho rodinu, na ktorú je citlivý, neváhal by konať unáhlene aj za použitia fyzickej sily, bez uváženia dôsledkov. Je si vedomý rešpektu, ktorý vzbudzuje svojim správaním a konaním vo svojom okolí a u členov rodiny. Má jasné pravidlá, čo si jeho maloleté deti môžu a nemôžu dovoliť, ich dodržiavanie striktné vyžaduje. Je praktický typ osobnosti vedomý si svojej finančnej zodpovednosti za zabezpečenie základných životných potrieb svojej rodiny. Má snahu zorganizovať si peniaze tak, aby mohol platiť byt, pôžičku, kupovať potraviny. Preukazuje menej sentimentality, avšak pri interakcii s mal. Y. bol schopný poskytnúť mu pocit fyzického bezpečia a istoty, upokojiť ho. Matka bola prístupná novým poznatkom a informáciám, prehodnocovala problematické oblasti doterajšieho výchovného štýlu a mala snahu ich uplatňovať v osobnom prístupe k deťom v domácom prostredí. Ide o submisívnu osobnosť senzitívnu na hrozbu z vonkajšieho prostredia, v snahe vyhnúť sa konfliktom preukazuje sklon prispôsobovania sa ostatným. Nie vždy dokáže zvažovať praktickú realitu situácií a udalostí, má tendenciu nechať sa vliecť životom, potrebuje podporu a usmernenie. U rodičov došlo k pozitívnym zmenám v úprave výchovného prostredia v rodine, obidvaja sú motivovaní pre návrat detí, majú snahu podieľať sa na zvládaní problémových situácií a odstraňovaní príčin, ktoré v minulosti ohrozovali vývin maloletých detí a je potrebné pokračovať v sanácii a dohľade nad rodinou.

15. Zo správy Krízového strediska Lumen zo dňa 25.1.2017, ktorú vypracovala psychologička Mgr. Andrea Hudeková, mal súd preukázané, že maloleté deti od začiatku pobytu žili v profesionálnych rodinách, Y. spolu s P. H. Y. spolu s J.. Dňa 11.8.2016 bol z rodiny vyňatý aj najmladší Y., ktorý bol presunutý k J. a Y. W. Y. H. P.. Deti sa v rodinách rýchlo adaptovali. U starších detí zaznamenávali významný posun v zdravotnej oblasti a sociálnych zručností vrátane posilnenia vzájomného rešpektu a ohľadu, tiež rozvoja rozumových schopností. Po príchode Y. pozorovali menej výrazné väzby so staršími súrodencami, ktoré sú posilňované spoločnými stretnutiami všetkých súrodencov, kde starší o mladších prejavujú len chvíľkový záujem. Odborný tím pracoval tiež na podpore rodičovských kompetencií, spolupráca však bola obmedzená vzhľadom k vzdialenosti a pre kolísavú situáciu v partnerskom vzťahu. Rodičia prijímajú usmernenia a podporu, no len krátkodobo. V prípade konfrontácie s nevhodnými výchovnými postupmi, má otec naďalej tendencie ku konfliktnej komunikácii. Matka býva submisívna až pasívna, takisto konfliktná, usmernenie v praxi realizuje len pri dohľade a sústavnom povzbudzovaní. Silnou stránkou rodičov je intenzívny záujem o deti. Na základe súhlasu úradu práce bol realizovaný pobyt všetkých detí v domácnosti rodičov počas Vianočných sviatkov od 24.12. do 26.12.2016. Na základe zhodnotenia pobytu sa javí starostlivosť o fyzický vývin detí dostatočná. Rodičia potrebujú usmernenie vo výchovných postupoch, čo je značne limitované v prípade, že deti nie sú v domácnosti, resp. sú tam len krátkodobo. Naďalej je prostredie rodiny málo podnetné pre rozumový vývin detí predškolského veku a vhodným riešením bude zaradenie do materskej školy. V závere zhodnotila, že rodičia spoločne disponujú predpokladmi pre dostatočnú starostlivosť o svoje deti, pre rozvoj ich zručností je potrebné systematické a dlhodobé odborné sprevádzanie v starostlivosti a vo výchove,

príčom významným limitom v rozvoji môžu byť partnerské problémy a na druhej strane dlhodobé odlúčenie rodičov od detí môže prinášať stagnáciu a ďalšiu stratu rodičovských zručností.

16. Z trestného spisu sp.zn. 0Tp/49/2016 mal súd preukázané, že dňa 19.6.2016 prokurátor podal návrh na vzatie otca do väzby, keď mu bolo uznesením vyšetrovateľa dňa 18.6.2016 vznesené obvinenie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a Trestného zákona, pričom súd dňa 21.6.2016 ho nezobral do väzby, ponechal ho na slobode, väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a uložením obmedzenia - zákazu úmyselne sa priblížiť k poškodenej matke maloletých detí na vzdialenosť menšiu ako päť metrov, zákazu kontaktu v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami, zákazu zdržiavať sa v blízkosti obydla poškodenej na adrese na W. XXXX/X, zákazu požívania alkoholických nápojov a bola mu uložená povinnosť oznámiť každú zmenu miesta pobytu. Uznesením zo dňa 30.1.2017 prokurátor zastavil trestné stíhanie otca, lebo je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý bola trestná vec vedená. Z trestného spisu sp.zn. 3T/168/2015 mal zistené, že dňa 22.1.2016 sudca vydal trestný rozkaz, ktorým bol otec uznaný za vinného z úmyselného ublíženia na zdraví na chránenej a blízkej osobe, matke maloletých detí a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov so skúšobnou dobou štyri roky do 17.2.2020. Otec má v registri trestov celkom 8 záznamov postupne od roku 2002, pričom vo výkone trestu bol spolu päť krát. Z potvrdenia o príjem zamestnávateľa Brantner Fatra, s.r.o., Martin mal preukázané, že otec je zamestnaný od 1.12.2015 a v roku 2016 za 11 mesiacov mal priemernú čistú mesačnú mzdu 397,02 Eur a bola mu vyplatená náhrada pri PN 300,51 Eur. Z potvrdenia o poberaní dávky v hmotnej núdzi mal preukázané, že matka túto poberá od októbra 2016 vo výške 117,40 Eur. Z potvrdenia Materskej školy na ul. kpt. Nálepku v Martine zo dňa 31.1.2017 mal preukázané, že je podaná žiadosť na predprimárne vzdelávanie Y. W. H. Y. W. a vzhľadom k voľnej kapacite môžu ihneď nastúpiť a rovnako je možné podať žiadosť v apríli 2017 aj o prijatie K. P. W..

17. Po vyhlásení rozsudku Krízové stredisko Lumen súdu oznámilo ukončenie činnosti dňom 20.3.2017 a na základe tejto skutočnosti na návrh kolízneho opatrovníka súd uznesením zo dňa 16.3.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým nariadil stredisku odovzdať mal. Y., mal. Y., mal. K. P., mal. J. a mal. Y. do starostlivosti Detského domova Bytča, uznesenie sa dňom vyhotovenia stalo vykonateľným.

18. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 37 ods. 2 ZR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývoj; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu.

20. Podľa § 37 ods. 3 ZR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

21. Podľa § 37 ods. 5 ZR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

22. Podľa § 37 ods. 6 ZR ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

23. Podľa § 37 ods. 7 ZR súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

24. Podľa § 91 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže vyzvať orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušné zariadenie, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené, obec, školu alebo neštátny subjekt, aby mu v lehotách, ktoré určí, predkladali správy o maloletom dieťati zamerané najmä na účinnosť uloženého výchovného opatrenia vo vzťahu k dôvodu, pre ktorý bolo uložené s prípadným odporúčaním na zrušenie uloženého výchovného opatrenia, ak už splnilo svoj účel alebo s odporúčaním na opakované uloženie toho istého výchovného opatrenia alebo na uloženie iného vhodného výchovného opatrenia, a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, aj s odporúčaním dočasnej úpravy jeho pomerov podľa osobitného predpisu.

25. Podľa § 54 ods. 2 prvá veta písm. b) Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

26. Podľa § 81 ods. 1 ZR ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

27. Podľa § 81 ods. 2 ZR súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

28. Súd po dôslednom zvážení a komplexnom zhodnotení dokazovania vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení a berúc do úvahy zistený a preukázaný skutkový stav rozhodol ako je uvedené vo výroku rozhodnutia, nariadil maloletým deťom W. Y., Y. H. K. P. a maloletým deťom J. J. H. Y. výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej diagnostiky vo forme pobytu v Krízovom stredisku, n.o. Lumen, Čadca od 12.1.2016, návrh krízového strediska o určenie výživného rodičom v celom rozsahu zamietol, konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletými deťmi zastavil, nad výchovou maloletých určil dohľad, rodičom výchovné opatrenie vo forme povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu na oddelení sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately odboru sociálnych vecí Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ktorému uložil povinnosť predkladať správy zo sociálneho prieskumu so zameraním na informácie o rodinných, príjmových, bytových, sociálnych a majetkových pomeroch rodičov, o zdravotnom stave, o vzdelávaní a o osobitných potrebách maloletých detí polročne a o priebehu sociálneho poradenstva štvrťročne so zhodnotením účinnosti týchto výchovných opatrení v januári každého kalendárneho roka. Pri rozhodovaní každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a za stavu v čase vyhlásenia.

29. Výchovné opatrenie súd nariadil v súvislosti s neodkladnými opatreniami nariadenými týmto súdom, lebo výchovné opatrenie bolo v záujme všetkých piatich maloletých detí, keď najprv boli umiestnené v Krízovom stredisku Lumen len štyri najstaršie deti v januári 2016 a potom v auguste 2016 aj najmladší, lebo rodičia neboli schopní zabezpečiť deťom podmienky pre ich zdravý vývin a ani nikto z rodiny a bolo nevyhnutné ich vyňatie z rodinného prostredia. Vzhľadom k tomu, že pri uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ZR sa výživné neurčuje, bolo dôvodné návrh krízového strediska v celom rozsahu zamietnuť.

30. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti súd konanie zastavil a to aj napriek nesúhlasu kolízneho opatrovníka, ktorý s rodinou pracoval a priestor na ďalšie výchovné opatrenia už nie je. Ostatní účastníci konania ponechali rozhodnutie na zvážení súdu s tým, že ich vyjadrenia skôr smerovali k tomu, aby rodičom bola ešte daná posledná možnosť. Súd im, najmä v najlepšom záujme maloletých detí a ich citovej naviazanosti na rodičov a nepopierateľnom záujme rodičov, čo nepoprel ani kolízny opatrovník, túto možnosť dal. Rodičia majú skutočne poslednú šancu preukázať, že ich vyjadrenia na súde mysleli vážne a že skutočne urobia všetko preto, aby deti vyrastali v rodinnom prostredí s obidvomi rodičmi, vrátane toho, že sa podrobia odbornému poradenstvu na zlepšenie rodičovských zručností, na zvládanie problémových situácií, na predchádzanie vzniku takýchto situácií s tým, že pôjde o trvalé zmeny ich správania a konania. V tomto smere už v roku 2016 bola realizovaná odborná spolupráca s psychologičkou referátu poradenskopsychologických služieb úradu práce. Je nepochybné, že už došlo k určitým pozitívnym zmenám, zlepšili sa bytové podmienky, hygiena v domácnosti je na dobrej úrovni. Určite, že je to aktuálne možné, lebo matka v domácnosti žije sama, otec detí a jej druh mal zákaz v súvislosti s jej týraním sa k nej a k jej obydliu priblížiť. Situácia sa môže zmeniť po príchode piatich detí do domácnosti, kedy matka musí zvládať nielen starostlivosť o deti, o ich potreby, ale aj o celú domácnosť, čo určite v existujúcich bytových pomeroch pri starostlivosti ani nie o ročné dieťa bude určite zložité. Bude potrebná aktívna pomoc otca detí, ktorý bude musieť zmeniť postoj a správanie k matke ako rovnocennej osobnosti v ich vzájomnom vzťahu. Ústavná starostlivosť je výnimočné a krajné opatrenie a výchovný prostriedok a podstatný zásah do prirodzeného výchovného prostredia dieťaťa, ku ktorému možno pristúpiť len po využití iných možností. Určite, že rodičia už tieto možnosti mali a nevyužili ich v prospech svojich maloletých detí. Teraz však bude v dôsledku rodičom uloženého výchovného opatrenia im poskytovaná sústavnejšia odborná pomoc a vedenie a bude záležať len na nich ako to do budúcnosti bude s ich maloletými deťmi, ktoré tiež vďaka pobytu v krízovom stredisku zaznamenali výrazný posun vo svojom správaní, v rozvoji ich rozumových schopností a sociálnych zručností, ktoré v dôsledku nedostatočnej a zanedbávanej starostlivosti rodičov v minulosti boli zanedbané. Ani počas pobytu nebol prerušený kontakt medzi nimi a rodičmi, čo je tiež pozitívne a dôležité. Rodinu je potrebné monitorovať, aby sa problémy neopakovali a pre rodičov sa stali prirodzenými a samozrejmi všetky povinnosti spojené so zabezpečovaním zdravého a všestranného vývinu maloletých detí a preto súd určil nad ich výchovou dohľad ako ďalšiu formu výchovného opatrenia a pomoci rodine.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 23 ods. 2 C.m.p. - konanie vo veciach starostlivosti o maloletých podľa § 111 a nasl. C.m.p.) a nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 362 Civilného sporového poriadku - ďalej len C.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 C.s.p. - ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 C.m.p.).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 C.m.p.).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 C.m.p.).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 370 a nasl. C.m.p.).